

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

«Η ΠΛΗΓΗ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕ ΤΟ ΜΥΘΟ»

Μυρίζουν ακόμη λιβανιά , κι έχουν την όψη
Καμένη από το πέρασμά τους στα Σκοτεινά Μεγάλα Μέρη
Κει που μεμιάς τους έριξε το Ασάλευτο
Μπρούμυτα, σ' ένα χώμα που κι η πιο μικρή ανεμώνα
Του θα 'φτανε να πικράνει τον αέρα του Άδη,
(το 'να χέρι μπρος, έλεγες πολεμούσε ν' αρπαρχτεί
απ' το μέλλον, τ' άλλο κάτω από την έρμη κεφαλή,
στραμμένη με το πλάι.

ΥΠΝΟΣ ΤΩΝ ΓΕΝΝΑΙΩΝ

Έξη και μία τύψεις για τον ουρανό
Οδυσσέας Ελύτης

Η ΕΚΔΟΧΗ ΤΟΥ ΤΗΛΕΦΟΥ

Δε συνηθίζω να τρομάζω στους χρησμούς. Σαν ξεστομίζονται, πυκνές εικόνες πέφτουνε στα μάτια μου και τα θαμπώνουν. Μα κείνη τη φορά, που ειπώθηκε, τα θραύσματα της ίδιας μου της ζωής τους ξεδιαλύνουν. : «Αυτός, που σε τραυμάτισε...»

Στο αίμα μου χρυσίζει ο Αθάνατος –λένε-θεϊκός ιχώρ, από το σπόρο του Ηρακλή, που έσμιξε μυστικά με τη μάνα μου, την Αύγη, τη θυγατέρα του Βασιλιά Αλεού στις πεδιάδες της Τεγέας. Ο Ασάλευτος, ο βασιλιάς της Τεγέας , Αλεός, που τον παράκουσε η

κόρη του , η Αύγη, ξεθυμαίνει την οργή του και τη στέλνει στην Αντίπερα όχθη του Αιγαίου να πνιγεί με το κρίμα της στη θάλασσα.

Έτσι ανέτειλε η λαμπρή ημέρα για εμένα και μαζί της η ζωή μου, που έσερνε τη δυστυχία και τις συμφορές. ΤΗΛΕΦΟΣ είναι το όνομά μου, που σημαίνει «λαμπρός» και τροφός μου η έλαφος μέσα στην πάχνη της Αρκαδικής Γης.

Περιηγητής των τόπων μου έμελλε να γίνω, αλλά και ελεύθερο πνεύμα από το γάλα του άγριου ζώου, που με κράτησε στη ζωή.

Είδα τη σκιά μου να καθρεφτίζεται στα βαθυγάλαζα νερά του Αιγαίου και οι δυνατοί θαλάσσιοι αγέρες έκαναν τις φλέβες να χτυπάνε δυνατά, καθώς πάλλεται το αιθέριο χρυσόρρευστο υγρό μέσα τους από το αίμα του Ηρακλή.

Θυμήθηκα, νοστάλγησα την αέρινη, άπιαστη, σχεδόν χιμαιρική θωριά της Αύγης, το υπέρτατο μητρικό μορφοείδωλο, που φάνηκε εμπρός μου και εγώ σαν άξιο γέννημά του αντιστηρίχτηκα ανάμεσα στις δυο τις όχθες με υψωμένα τα χέρια σα να βρίσκομαι αναμέσό τους , στις Ηράκλειες Στήλες του γονιού μου και αναρωτήθηκα για μια άλλη φορά «ποιος είμαι».

ΓΕΝΕΤΙΚΟΣ ΧΙΜΑΙΡΙΣΜΟΣ, που δεν είναι ορατός, αλλά αποκαλύπτεται στο διάβα της ζωής και το αναπόδραστο της μοίρας μου.

Να 'μαι τώρα στη Μυσία, χώρα , που απλώνεται στα Ανατολικά της Τρωάδας, ορεινή και αυτή όπως η Αρκαδία, με πολλά νερά, αλλά ανοιχτά παράλια στην Προποντίδα και τον Ελλήσποντο από τη μια πλευρά και το Αιγαίο πέλαγος από την άλλη. Ζωντανεύει εδώ και αντηχεί ακόμη το ναυτικό παράγγελμα της Αιολίδας Φυλής με τις δώδεκα Αιολικές πόλεις, ρίζες ελληνικές, θαύμα του αποικισμού.

Μπορεί ο θάνατος του Έκτορα να σφραγίζει τη μοίρα της Τροίας, ωστόσο πολλά χρόνια πριν και λίγο μετά την επονείδιστη αρπαγή της Ελένης συνέβη σε μένα...

Στο μέρος αυτό ενυλώνεται περίτρανα η θεωρία, που θέλει σε διηγήσεις, σε παραμύθια, αλλά και στην πράξη να παίρνει δύναμη και εξουσία σε ένα τόπο ο ξένος από ευγενική γενιά. Ο βασιλιάς της Μυσίας, Τεύθραντας, κληροδοτεί σε εμένα, τον ξένο, τη βασιλική εξουσία, κάτι, που μοιάζει με θεϊκή ΠΡΟΣΗΜΑΝΣΗ, προοικονομία γι' αυτό που θα ακολουθήσει στη συνέχεια.

Οι Μυσοί, σταθεροί σύμμαχοι των Τρώων, δέχονται επίθεση από τους Έλληνες, ξαστοχώντας οι τελευταίοι, λεηλατούν την Τευθρανία, νομίζοντας ότι είναι το Ίλιον. Μοίρα, λένε, το μερίδιο της τύχης, που αναλογεί στον καθένα από εμάς. Πόσο, άραγε, με κατατρέχει το Αναπόδραστο της δικής μου μοίρας!!

Χολωμένοι ήδη οι Έλληνες, θερμόαιμοι και ντροπιασμένοι από τη στάση της Ωραίας Ελένης, που άλλαξε στρατόπεδο και συζυγική κλίνη συνάμα, συγκρούονται με τους Μυσούς και εγώ έχω χρέος να υπερασπιστώ την ιερή Φιλοξενία και να ξορκίσω τους «επιδρομείς».

Στη θέα, όμως του Συλλέκτη των οστών , του Αχιλλέα, οπισθοχωρώ, κάμπτομαι, τρομάζω, βρίσκομαι στα όρια του τρόμου. Ο αιμοδιψής με κατατρέχει και η όψη του η τρομακτική με βρίσκει παγιδευμένο στις πλεκτές κληματόβεργες. Το δόρυ του έλκεται σα μαγνήτης από τη ζεστή μου σάρκα και θέτει θλιβερό επίλογο στη μονομαχία μου με τον Αχιλλέα.

Την ίδια ώρα, που «όμοια η ζωή και ο θάνατος μας αντρειοδιαφεντεύουν»,(Φωστιέρης), ο ασκός του Αιόλου άνοιξε, έστειλε θαλασσοταραχή και όλα τα Ελληνικά καράβια στην

πατρίδα τους. Και εγώ ξέμεινα στην ακτή μπρούμυτα εκεί, όπου «με όρεξη θα κατέβαιναν οι γύπες να ευφρανθούν τον πηλό των σπλάχνων μου και το γαίμα.» Οδυσσέας Ελύτης Το παλιό αμνημόνευτο αίμα μου αρχινούσε να ξεχαστεί και να θαφτεί στα ξένα, προάγγελος μια μακραίωνης συμφοράς για γένη και χώματα Ματωμένα.

Η πληγή δεν κλείνει. Ο Λύκειος Απόλλωνας, που χαρίζει δόξα και τιμή στους Τρώες, χρησιμοδοτεί: «Ο ΤΡΩΣΑΣ ΚΑΙ ΙΑΣΕΤΑΙ», αυτός που λάβωσε, αυτός και θα τον θεραπεύσει. Έτσι φεύγω και γυρνά πίσω στο ιππότροφο Άργος, να βρω το θείο Αχιλλέα να με θεραπεύσει. Μα ο Οδυσσέας, που κατέχει από γιατροσόφια, με τη σκουριά του δόρατος του Αχιλλέα, επουλώνει την πληγή. Έτσι εκπληρώνεται ο χρησμός. Την ίδια ώρα, οι Έλληνες μονιασμένοι μαζεύονται ξανά στην Αυλίδα.

Οι σκέψεις μου: η Ζωή αντιμάχεται το αμετάκλητο της βεβαιότητας του Τέλους και διεκδικεί το άτμητο του χρόνου μέσα από τις κοινές διαχρονικές ανθρώπινες ανάγκες κι αξίες, που κατοχυρώνουν την επικοινωνία στην αιωνιότητα. Στο πλαίσιο μιας αντεστραμμένης μεταφυσικής, που αρνείται το τέλος μέσα από μια άλλη σύλληψη της αιωνιότητας, όλων αυτών, δηλαδή, που ορίζουν την ανθρώπινη οντότητα, αναδύεται η δύναμη της μνήμης, της συνείδησης, η συνειδητή εμπειρία του τέλους και η Γνώση ως προαιώνια μυστική σύλληψη, που αναζητεί τη διαφυγή στα γήινα, τα ανθρώπινα, έστω και με την κατάρριψη του αναπόφευγου της ανθρώπινης μοίρας.

«Το να έχει κανείς ρίζες είναι ίσως η σημαντικότερη και λιγότερο αναγνωρισμένη ανάγκη της ανθρώπινης ψυχής.» S. Weil.

Ο ανέκκλητος θάνατος, ο απόλυτος και οριστικός αντιμετωπίζεται πλέον άφοβα από το συνειδητοποιημένο

άνθρωπο, με παρελθόν και με τη γνώση ότι άνθρωποι και θεοί βρίσκονται θαμμένοι εδώ μαζί, έτσι όπως μαζί γεννήθηκαν. Ίσως η Δελφική κοιλάδα να ξαναγεννήσει ένα νέο κόσμο, καταπώς γέννησε το Μύθο του Απόλυτου και της Μεσότητας στα Ανθρώπινα. Οι Έλληνες Θεοί ζήλευαν και ήθελαν να μείνει δικός τους ο τόπος με τα σπαράγματα των Αρχαίων Ναών και μίλησαν προφητικά: Η αρχαία σκουριά του δόρατος, που τρύπησε τον άτμητο το χρόνο, έκλεισε το τραύμα, θεράπευσε την πληγή. Η αλληγορία του μύθου βρίσκει απόλυτη εφαρμογή στη Φιλοσοφία. Ο μύθος ανυψώνεται σε μοχλό της παγκόσμιας ιστορίας της Ανθρωπότητας, κατά τον Γερμανό ρομαντικό Ελληνιστή φιλόσοφο Vico. Στην περίπτωση του Τηλέφου, ο μύθος αποτελεί μια πραγματικότητα καθαυτή, το μυθολόγημα είναι το εξωτερικό ένδυμα μιας ιστορικής αλήθειας, είναι αυτόνομος τρόπος σκέψης, που επιβεβαιώνεται με το Λόγο και τα ανθρώπινα επιτεύγματα. (Schelling)

Το γεγονός ότι το «Τηλέφειον Τραύμα» Θεραπεύεται και βρίσκει πλήρη ίαση από τη σκουριά του Δόρατος του Αχιλλέα και υπό την καταλυτική καθοδήγηση του Οδυσσέα, έχει πλέον επιστημονική ερμηνεία και αναδεικνύει τη μεγαλειώδη σχέση Μύθου—Φιλοσοφίας και Μύθου—Λόγου.

Όπως για το σύγχρονο Φυσικό επιστήμονα του 21^{ου} αιώνα, η επιστήμη του δεν είναι παρά ένας κρίκος στην ατέρμονη αλυσίδα διαλόγου του ανθρώπου με τη Φύση, έτσι οι θεωρίες και τα μυθολογικά στοιχεία, που ανέδειξαν οι Ίωνες Φυσικοί Φιλόσοφοι τον 6^ο – 5^ο π.Χ. αποτελούν το πρωτογενές υλικό, την Εισαγωγή στις Φυσικές Επιστήμες με Αλήθεια και αντικειμενικότητα.

Η ρήση του Απόλλωνα: «ο τρώσας και ιάσεται» εφαρμόζεται στη σύγχρονη ιατρική ως η αναγκαιότητα η θεραπεία να προέρχεται από την ίδια την αιτία της νόσου ή τη διαχείριση του παράγοντα, που την προκάλεσε. Στη σύγχρονη ιατρική εφαρμόζεται μέσω της εμβολιαστικής ιατρικής, της ανοσοθεραπείας, των αλλεργιολογικών θεραπειών και της χειρουργικής/επεμβατικής Ιατρικής. Σε πολλές περιπτώσεις η ιατρική πράξη(π.χ. μια τομή) προκαλεί μια προσωρινή βλάβη/τραύμα για να εξαλειφθεί μια μεγαλύτερη εσωτερική νόσος.

Η έννοια αυτή τονίζει την άρρηκτη αιτιακή σχέση, που υφίσταται ανάμεσα στο αποτέλεσμα και την αιτία, που το δημιουργεί, σύμφωνα με την οποία η κατανόηση του μηχανισμού πρόκλησης της βλάβης οδηγεί στη θεραπεία.

ΕΛΕΝΗ Ν. ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΗ

ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

ΠΕ02

2^ο ΠΡΟΤΥΠΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

► ΟΙ ΔΕΛΦΟΙ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΝΙΤΣΕ

Την διαχρονικότητα του χρησμού διαπνέει ένας οξύμωρος, αλλά συνάμα σπουδαίος ρεαλισμός, τόσο έντονος και σημαντικός όσο και η επιρροή του μαντείου των Δελφών και του θεού Απόλλωνα στην παγκόσμια φιλοσοφική και λογοτεχνική σκέψη. Στο ευρωπαϊκό αποθετήριο φιλοσοφικής και λογοτεχνικής σκέψης αρκετοί Γερμανοί λογοτέχνες επηρεασμένοι από τον κλασικισμό και τον ρομαντισμό, έχουν ασχοληθεί εκτενώς με το μαντείο των Δελφών και τους χρησμούς ως σύμβολα της ανθρώπινης μοίρας και της θεϊκής γνώσης. Ο Γερμανός φιλόσοφος και ποιητής Φρίντριχ Νίτσε, πρόδρομος του υπαρξισμού και μεγάλος αντισυμβατικός ερμηνευτής φιλόσοφος, παρουσιάζει στο σπουδαίο έργο του « η Γέννηση της Τραγωδίας» το απολλώνιο στοιχείο ως στοιχείο ορθολογισμού. Ο Απόλλωνας είναι για τον μεγάλο φιλόσοφο η

ενσάρκωση της τάξης και της καθαρότητας, είναι το έμβλημα της λογικής. Οι Δελφοί είναι το απαραίτητο αντίβαρο στο διονυσιακό χάος και στο *αρχέγονο είναι*. Το γνώθι σ' αυτόν είναι, για τον Νίτσε, όχι μόνο ένα ηθικό δίδαγμα αλλά και μια επιταγή να αναγνωρίσουμε το δικό μας εφήμερο και την σκληρότητα της ύπαρξης μας.

Die Zeitlosigkeit des Mythos dringt so ein widersinniger aber zugleich wichtiges Realismus durch, der so intensiv ist, wie der Einfluss des Orakels von Delphi und des Gottes Apollo auf das weltweite philosophische und literarische Denken. In der europäischen Denkweise haben sich viele von Klassizismus und Romantik beeinflusste Deutsche Schriftsteller ausführlich mit dem Orakel von Delphi und die Sprüche als Symbole des menschlichen Schicksals und der göttlichen Kenntnis befasst.

Der Deutsche Philosoph und Dichter Friedrich Nietzsche, der Wegbereiter des Existenzialismus, der wichtige Deuter, stellt in seinem wichtigen Werk „die Geburt der Tragödie“ das apollinische Element als Element des Rationalismus. Das Apollinische steht für Ordnung, Vernunft und ästhetische Form, während das Dionysische für Rausch und Entgrenzung steht.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΣΠ. ΜΑΝΟΥ

ΠΕ07

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

2^ο ΠΡΟΤΥΠΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

ΔΕΛΦΟΙ 2026